

А43 **Актуальні питання реформування правової системи України:** Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Дніпро, 3–4 липня 2020 р. – Дніпро: ГО «Правовий світ», 2020. – 124 с.

У матеріалах зібрані тези доповідей, які були подані учасниками Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні питання реформування правової системи України» (м. Дніпро, 3–4 липня 2020 р.).

ЗМІСТ

НАПРЯМ 1. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО; МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО

ВСЕУКРАЇНСЬКІ ТА МІСЦЕВІ РЕФЕРЕНДУМИ В УКРАЇНІ В ПЕРІОД 1991-2019 РОКІВ: ПРОБЛЕМАТИКА ЇХ НАСЛІДКІВ <i>Войцехівська Д. Ю.</i>	7
ПРЕДМЕТ РЕФЕРЕНДУМУ І ФОРМУЛА РЕФЕРЕНДУМУ: СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ <i>Кириченко В. М., Соколенко Ю. М.</i>	10

НАПРЯМ 2. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО І ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС; СІМЕЙНЕ ПРАВО; МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ УКЛАДЕННЯ ШЛЮБНОГО ДОГОВОРУ В УКРАЇНІ <i>Боровик К. В.</i>	14
ПРАВО НА ВІДВІД В ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ТА ЗЛОВЖИВАННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНИМИ ПРАВАМИ <i>Колісник О. В.</i>	17
ПОНЯТТЯ ТА ПІДСТАВИ УТВОРЕННЯ СІМ'Ї: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ <i>Павлишинець М. С.</i>	20
ЧАСТКА В СТАТУТНОМУ КАПІТАЛІ ЯК ОБ'ЄКТ СПІЛЬНОЇ СУМІСНОЇ ВЛАСНОСТІ ПОДРУЖЖЯ <i>Смірнов Г. Ю.</i>	24
INTERNATIONAL LEGAL BASIS OF PROVIDING JURIDICAL ASSISTANCE IN CIVIL CASES IN THE COUNTRIES OF THE WORLD: INTRODUCTION TO THE RESEARCH <i>Shpak M. V.</i>	28

НАПРЯМ 3. ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО, ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО

НОРМАТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРИВАТИЗАЦІЇ МАЙНА ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ <i>Бугайова О. О.</i>	31

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРОТИДІЇ КРИМІНАЛЬНИМ КОРУПЦІЙНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ, ВЧИНЕНИМ ОСОБАМИ, ЯКІ ЗАЙМАЮТЬ ВІДПОВІДАЛЬНЕ ТА ОСОБЛИВО ВІДПОВІДАЛЬНЕ СТАНОВИЩЕ <i>Лавров Д. О.</i>	97
ПРОЦЕСУАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗАТРИМАННЯ ОСОБИ У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ <i>Устїнова-Бойченко Г. М., Черниш Т. В.</i>	101
ЗНАЧЕННЯ СУДОВОЇ БАЛІСТИКИ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ТА РОЗКРИТТІ ЗЛОЧИНІВ <i>Хавалджі Ю. В.</i>	104
НАПРЯМ 8. СУДОУСТРІЙ; ПРОКУРАТУРА ТА АДВОКАТУРА	
ЩОДО ДОЦІЛЬНОСТІ ЗАКРІПЛЕННЯ МІНІМАЛЬНИХ ТА МАКСИМАЛЬНИХ СТАВОК ГОНОРАРУ АДВОКАТА <i>Заборовський В. В.</i>	107
НАПРЯМ 9. МІЖНАРОДНЕ ПРАВО	
ДО ПИТАННЯ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МОРСЬКИХ КОНТЕЙНЕРНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ <i>Гаверський В. В.</i>	111
ДО ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ МІЖНАРОДНОГО АВІАЦІЙНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА <i>Михайлов О. В., Коваленко Т. В.</i>	114
ОСОБЛИВОСТІ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ РИМСЬКОГО СТАТУТУ МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО СУДУ У ЗАКОНОДАВСТВО ДЕРЖАВ-УЧАСНИЦЬ <i>Пилипенко В. П.</i>	116
НАПРЯМ 10. ФІЛОСОФІЯ ПРАВА	
ВПЛИВ ОСНОВНИХ ПОЛОЖЕНЬ ГУМАНІСТИЧНОЇ ПРОГРАМИ ДЖОВАННІ ПІКО ДЕЛЛА МІРАНДОЛІ НА ІНДИВІДУАЛІЗМ <i>Пилипишин П. Б.</i>	121

НАПРЯМ 1. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО; МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО

ВСЕУКРАЇНСЬКІ ТА МІСЦЕВІ РЕФЕРЕНДУМИ В УКРАЇНІ В ПЕРІОД 1991-2019 РОКІВ: ПРОБЛЕМАТИКА ЇХ НАСЛІДКІВ

ВОЙЦЕХІВСЬКА Д. Ю.

магістр публічного управління та адміністрування

*Національний університет «Одеська юридична академія»
м. Одеса, Україна*

В Україні інститут референдуму є найдоступнішою формою участі громадян у вирішенні важливих політичних питань, тому їх удосконалення має особливе значення для розбудови будь-якої демократичної держави. Перший Закон «Про всеукраїнський та місцеві референдуми» було прийнято 3 липня 1991 р. Прийняття закону знаменували 1 грудня 1991 р. вступ України в новий етап формування національного конституційного законодавства, яке, зокрема, повинно було інституалізувати референдуми як форму безпосередньої демократії. Є. С. Анічкін розглядає поняття конституційного законодавства в широкому значенні як таке, що включає в себе не тільки закони, але й інші нормативні правові акти, які регулюють суспільні відносини, що становлять предмет конституційного права як галузі права. В узькому значенні конституційне законодавство становить собою сукупність законів, предметом регулювання яких є суспільні відносини конституційного характеру [1, с. 89-90].

Безперечним позитивом формування законодавства про референдуми було прийняття Закону України з відповідними змінами й доповненнями та його практична реалізація 1 грудня 1991 р. На перший всеукраїнський референдум було винесено одне питання: «Чи підтверджуєте Ви Акт проголошення незалежності України?». Проте деталізація проведення всеукраїнського референдуму в поточному законодавстві не могла вирішити проблему комплексної інституалізації референдуму в зв'язку з відсутністю нової Конституції України. Багато офіційних і неофіційних проектів Основного Закону України намагалися вирішити проблему конституювання всеукраїнського і місцевих референдумів та інших форм безпосередньої демократії. Зокрема, проект Конституції України (Української Народної Республіки або Народної Республіки України) передбачав декларування всеукраїнського референдуму та інших форм безпосередньої демократії –

Підбиваючи підсумки, слід наголосити, що судова балістика грає значну роль при розслідуванні та розкритті злочинів пов'язаних із застосуванням зброї. Саме, визначення правового режиму механізму обігу зброї, прав та обов'язків осіб, що нею володіють; встановлення вимог до вироблення, набуття, використання та врегулювання інших суспільних відносин, з цим пов'язаних, класифікаційна система потребують чіткого законодавчого врегулювання. Бо безпека життя людини, захист її прав і свобод та правовий порядок в державі є найголовнішим чинником для розбудови сильної та демократичної країни.

ЛІТЕРАТУРА

1. Сулява О. Ф. Наукові, правові, організаційні основи та завдання судово-балістичної експертизи. Лекція. К.: НАВСУ, 2000, 34 с.
2. Біленчук П. Д. та ін.. Криміналістика: Підручник / За ред. П. Д. Біленчука 2-ге вид., випр. і доп. К.: Атіка, 2001. 544 с. 2001.

НАПРЯМ 8. СУДОУСТРІЙ; ПРОКУРАТУРА ТА АДВОКАТУРА

ЩОДО ДОЦІЛЬНОСТІ ЗАКРІПЛЕННЯ МІНІМАЛЬНИХ ТА МАКСИМАЛЬНИХ СТАВОК ГОНОРАРУ АДВОКАТА

ЗАБОРОВСЬКИЙ В. В.

*доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри цивільного права та процесу*

*Ужгородський національний університет
м. Ужгород, Україна*

В одному із наших попередніх досліджень, досліджуючи правову природу інституту винагороди за правову допомогу адвоката (гонорару), ми дійшли до висновку, що даний інститут зародився в Стародавній Греції та Римі, і пройшов шлях від сприйняття його як почесного дарунку за шляхетний вчинок та регулювання на рівні звичаєвого права до відповідного нормативного закріплення і сприйняття гонорару як належної оплати за адвокатську діяльність із встановленням відповідних обмежень та критеріїв визначення його розміру [1, с. 140].

Для забезпечення повноти нашого дослідження, вважаємо за необхідне розкрити питання про доцільність існування мінімальних та максимальних ставок гонорару адвоката. Необхідно звернути увагу на те, що в українському законодавстві не встановлені ні мінімальні, ні максимальні розміри, відсутні також і орієнтовні розміри гонорару адвоката. Вітчизняний законодавець обмежується тільки встановлення певних критеріїв, які повинні бути враховані при визначенні розміру гонорару, задля забезпечення в подальшому можливості належної компенсації його клієнту витрат на правничу допомогу у відповідному судочинстві, що неодноразово було предметом наших наукових досліджень [2-4]. Ми ставимо під сумнів доцільність нормативного закріплення існування мінімальних та максимальних ставок, оскільки як слушно зазначає В. С. Троїцький, подібні орієнтири призводять до порівняння цін на допомогу непорівнянних її надавачів, що мають різну кваліфікацію і досвід. На його думку, мінімальні розміри ж орієнтують особу, яка має намір захищати свої права в судовому порядку, звертатися до тих представників, які готові надати таку допомогу за

дуже низькою ціною і в найменшому об'ємі та навіть не пояснивши межі такої допомоги, а такий орієнтир явно знижує конституційні гарантії щодо надання судового захисту [5, с. 121].

На нашу думку, позитивним повинно бути визначення орієнтовних (рекомендованих) ставок гонорару адвоката, що затверджуються радами адвокатів регіону (наприклад, рішенням розширеного засідання Ради адвокатів Харківської області № 17 від 21 березня 2018 року були затверджені рекомендації щодо застосування рекомендованих ставок адвокатського гонорару [6]). Слід відмітити, що і Рада адвокатів України своїм рішенням № 66 від 26 червня 2019 року «Про орієнтовний розмір адвокатського гонорару за представлення інтересів державного органу та органу місцевого самоврядування у судах» звернулася до Мінфіну з листом щодо подальшого планування витрат з державного та місцевого бюджетів на 2020 рік на представництво адвокатами органів державної влади та органів місцевого самоврядування в судах усіх рівнів та закладення орієнтовних розмірів гонорарів та погодинної оплати адвокатських послуг у бюджетних запитах [7].

Ми повною мірою поділяємо позицію Н. Ю. Голубевої, яка зазначає, що у конкретній справі ціна може дуже сильно відрізнятись, виходячи з багатьох факторів, характерних для цієї справи, тому показники середньої вартості юридичних послуг завжди будуть тільки орієнтовними [8]. За нашим переконанням вони можуть бути певним орієнтиром як для клієнта при визначенні адвоката, який буде надавати йому правову допомогу, так і суду при визначенні розмірів компенсації витрат на професійну правничу допомогу.

Взагалі при визначенні розміру гонорару потрібно враховуватите, що він:

- повинен забезпечувати адвокату основу його фінансового благополуччя;
- фінансові відносини клієнта і адвоката повинні відповідати адвокатської етики [9, с. 141].

На нашу думку, друга складова є не менш важливою ніж перша, а адвокат повинен не забувати, що в його професії відбувається поєднання приватних та публічних інтересів, а сам він повинен діяти на засадах професійності та абсолютної незалежності [10]. Тож позитивним є положення ст. 27 Правил адвокатської етики [11], в якому розкривається сутність дотримання принципу добросовісності під час виконання адвокатом доручення клієнта та зазначається, що кожному дорученню, незалежно від розміру обумовленого гонорару, адвокат повинен приділяти розумно необхідну для його успішного виконання

увагу та зобов'язаний використати всі розумно необхідні і доступні йому законні засоби для надання ефективної професійної правничої (правової) допомоги клієнту, здійснення його захисту або представництва.

Отже, ми піддаємо сумніву доцільність існування мінімальних та максимальних ставок гонорару адвоката, в той же час вважаємо позитивним визначення орієнтовних (рекомендованих) його ставок (повинні затверджуватись радами адвокатів регіону), що можуть бути певним орієнтиром як для клієнта при визначенні адвоката, який буде надавати йому правову допомогу, так і суду при визначенні розмірів компенсації витрат на професійну правничу допомогу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Заборовський В.В., Манзюк В.В., Стойка А.В. Правова природа винагороди за правову допомогу (гонорару) адвоката. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право.* 2020. Вип. 61. Т. 2. С.138-142.
2. Заборовський В.В. Правова природа витрат на правову допомогу в цивільному процесі України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право.* 2013. Вип. 23. Ч. 1. Т. 1. С. 210-213.
3. Заборовський В.В. Критерії обмеження розміру компенсації витрат на правову допомогу. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право.* 2014. Вип. 24. Т. 2. С. 40-43.
4. Заборовський В.В., Манзюк В.В. Витрати на правничу допомогу як одна з гарантій забезпечення права особи на професійну правничу допомогу. *Адвокатура України: сучасний стан та перспективи розвитку (з нагоди 145-річчя створення Ради присяжних повірених при Харківському окружному суді): матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 16 травня 2019 р.).* Харків: Право, 2019. С. 71-75.
5. Троицкий С.В. Возмещение разумных пределов судебных расходов с учетом практики Европейского суда по правам человека. *Вестник МИЭП.* 2017. № 1 (26). С. 115-122.
6. Рішення розширеного засідання Ради адвокатів Харківської області від 21 березня 2018 року № 17. URL: <http://www.advokat.org.ua/pravova-nformac-ya/rekomendovan-m-n-maln-stavki-advokatskogo-gonoraru/rekomendovan-m-n-maln-stavki-advokatskogo-gonoraru.html>
7. Про орієнтовний розмір адвокатського гонорару за представлення інтересів державного органу та органу місцевого самоврядування у судах: рішення Ради адвокатів України від 26 червня

2019 року № 66. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/Mus32203?an=6>

8. Голубева Н.Ю. Судові витрати. Частина III. Витрати на професійну правничу допомогу. 2019 URL: <https://yaizakon.com.ua/sudovi-vitrati-chastina-iii-vitrati-na-profesijnu-pravnicchu-dopomogu/>

9. Соколова Д.М. Актуальные проблемы гонорарной практики адвокатов. *European Scientific Conference: сборник статей IX Международной научно-практической конференции* (г. Пенза, 7 марта 2018 г.). Пенза: МЦНС «Наука и Просвещение», 2018. С. 141-143.

10. Заборовский В.В. Правовая природа независимости и самостоятельности украинского адвоката. *Studia Prawnoustrojowe*. 2018. № 39. Р. 215-229.

11. Правила адвокатської етики, затверджені Звітно-виборним з'їздом адвокатів України від 9 червня 2017 року. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pravila/2019-03-15-pravila-2019_5cb72d3191e0e.pdf (дата звернення: 26.06.2020).

НАПРЯМ 9. МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

ДО ПИТАННЯ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МОРСЬКИХ КОНТЕЙНЕРНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

ГАВЕРСЬКИЙ В. В.

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри морського та митного права

*Національний університет «Одеська юридична академія»
м. Одеса, Україна*

Основною тенденцією в розвитку вітчизняного та світового транспорту є активне зростання контейнерних перевезень. За даними дослідників, коефіцієнт контейнеризації вантажів у світових перевезеннях сягає 63%, його щорічне зростання за останні кілька років склав 1–2%, а граничне значення, на думку фахівців, дорівнює 70% [1, с. 87]. Висока ефективність застосування контейнерів, порівняно з іншими варіантами перевезень, доведена розрахунками і підтверджена практикою [2, с. 109]. За даними проведених досліджень, обсяг світового ринку перевезень контейнерів досягає 500 млрд дол. США. Значна частина цих вантажопотоків зосереджена уздовж транспортних коридорів, що охоплюють кілька країн і, в більшості випадків, обслуговуються низкою великих компаній [3, с. 126]. Глобалізація світової економіки стала потужним стимулом у розвитку контейнерних перевезень. У 2006 р. в портах було перевантажено 400 млн TEU, в 2007 – 500 млн, а до 2015 р. їх кількість зросла до мільярда. У рейсі постійно знаходиться більше 3500 контейнеровозів з 15 млн контейнерів на борту [4]. На початок 2019 р. глобальний контейнерний флот нараховував 5285 суден ємністю 22437 млн. TEU [5]. Правове регулювання відносин, що виникають з приводу міжнародних перевезень, є достатньо деталізованим у конвенціях. Договори містять переважно уніфіковані матеріально-правові норми, необхідні для врегулювання колізій, що виникають при регулюванні питань у сфері міжнародних перевезень [6].

Першими міжнародними угодами, що стосувалися контейнерів, були Митні конвенції 1956 [7] та 1972 [8] років, якими було визначено поняття «контейнер» та їх технічні характеристики, що були розроблені з метою спрощення митного оформлення та водночас – безпеки. Спеціальні ж норми щодо безпеки контейнерів містяться в Міжнародній конвенції про безпечні контейнери 1972 р. [9], в нормах якої вперше на міжнародному рівні були закріплені конструктивні вимоги для